

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb
**PROJEKT: SOCIÁLNÍ INTEGRACE MLÁDEŽE Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ –
POMOC DĚTEM ZNEVÝHODNĚNÝCH PŘI VSTUPU NA TRH PRÁCE A
UDRŽENÍ SI ZAMĚSTNÁNÍ**

Příjemce: TILIA – o. s.
Výše dotace: 3 809 979,- Kč

Místo: Středočeský kraj
Termín realizace: 1. 8. 2011 – 31. 7. 2014

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu bylo pomoci mládeži z dětských domovů, která je ohrožena sociálním vyloučením, s integrací do společnosti, a to zejména v souvislosti s uplatněním na pracovním trhu. Konkrétně byl projekt zaměřen na:

- „děti“ z dětských domovů
- ve Středočeském kraji
- především ve věku 16 – 17 let
- chystající se na odchod ze zařízení a zapojení se do běžného života

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Důležité bylo, že aktivity projektu vycházely nejen z dřívějších realizovaných kurzů společnosti Tilia – o. s., ale také z provedeného dotazníkového šetření mezi dětskými domovy. Projekt navazuje na kurzy „Společně umíme najít cestu“ (SUN -C) realizované za podpory Nadačního fondu Slunečnice.

Programy byly realizovány formou víkendových kurzů, které se konaly vždy na stejném místě a se stejným harmonogramem. Série deseti kurzů v průběhu deseti měsíců byla doplněna závěrečným čtyřdenním prázdninovým víkendem. V rámci projektu byly realizovány 3 roční cykly programu vždy pro novou skupinu dětí.

Každý z deseti kurzů měl své obecné téma, na které odkazovaly jednotlivé lekce a aktivity. Jednalo se o tematické bloky:

- Komunikace;
- Trh práce;
- Ekonomické dovednosti;
- Prevence rizikového chování.

Na kurzu se probírala různá témata, realizovaly se pracovní workshopy i terapeutické komunity. Víkendy byly s ohledem na intelektuální, fyzickou i psychickou zátěž rovnoměrně rozvrženy a pravidelně se střídaly lektorované hodiny s interaktivními lekci i venkovními aktivitami. Netradiční částí programů byly aktivity založené na zážitkové pedagogice, které kombinují učení se zábavou.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Formování soběstačných mladých lidí připravených na přechod z dětského domova do běžného života

Děti z dětských domovů jsou znevýhodněny mj. nedostatkem sociálních kontaktů a nedostatečným zapojením do společnosti, často ne zcela chápou důležitost jednotlivých složek života, jako je například vzdělávání, zaměstnání či hospodaření s financemi. Vzhledem k nemožnosti předávání sociálních a rodinných principů přirozenou cestou nemají děti nastavené hodnoty jako přátelství, důvěra, potřeba komunikace apod.

Období odchodu z DD je velkým zlomem a zátěží, kde se právě tyto nedostatky mohou projevit.

„Na úvod projektu například nebyli někteří účastníci schopni ani podat ruku a kouknout se cizímu člověku do očí. Už po prvních dvou až třech kurzech jsme ale pozorovali výrazné změny v chování a přístupu. Děti byly otevřenější a schopny komunikace o problémech, více důvěřovaly sobě i ostatním. Hodně se učily od fungování samotného týmu lektorů, protože samy nemají kde získat například vzory chování dospělých mužů k ženám“, shrnuje přínosy projektu v oblasti měkkých dovedností jedna z lektorek kurzů.

Účastníci projektu si vedli svá portfolia, s materiály, informacemi i vypracovanými úlohami. Portfolio má sloužit účastníkům i do budoucna při řešení konkrétních problémů – např. při hledání práce, při přípravě na pohovor.

Díky projektu se podařilo zvýšit připravenost dětí na odchod z dětského domova tak, aby se mohli začlenit do běžného života a to především:

- ✓ Probíráním tematiky pracovního trhu, nácvikem pracovního pohovoru, psaním CV a motivačního dopisu;
- ✓ Zlepšením komunikace, osvojením a procvičením konkrétních technik;
- ✓ Posílením prevence rizikového chování (drogové závislosti, šikana apod.);
- ✓ Zlepšením ekonomických dovedností např. sestavením osobního rozpočtu (především s ohledem na předcházení rizikům předluženosti apod.);
- ✓ Uvědoměním si své role (zvýšení motivace do života);
- ✓ Odstraněním ostychu (zvýšení

Děti popisovaly kurzy většinou slovy „aktivity s kamarády“, „hry a povídání si“ či „trochu toho školení“, přičemž tyto nenásilné formy zvolené pro kurzy je bavily o mnoho více než jiné kurzy a zároveň o to více posouvaly kupředu.

Vedoucí lektorka paní Spěváková si ale všimla i dílčích a postupných změn, které u dětí nastávaly. Jednalo se o zvyšování sebedůvěry i důvěry vůči ostatním, přijímání a respektování pravidel, zlepšení vystupování atd. Uvedla například, že „Bylo možné pozorovat velký nedostatek sociálního kontaktu s dospělými, děti se málokdy setkávají s jiným kolektivem, než jaký je v Domovech. Proto bylo úžasné pozorovat již po několika víkendových kurzech jejich posuny a zlepšení v komunikaci a mezilidských vztazích.“

sebedůvěry);

- ✓ Zvýšením důvěry v ostatní lidi např. v oblasti řešení problémů (sdílení problémů a komunikace);
- ✓ Představením kvalitních a fungujících vzorců chování a mezilidských vztahů a snaha předat tyto vzorce dětem;
- ✓ Důsledným dodržováním pravidel (která si děti nastavily a odsouhlasily na začátku projektu) – a to i realizačním týmem;
- ✓ Stanovováním si vlastních cílů, včetně jejich následného dodržování.

Psychicky náročnější aktivity byly prokládány aktivitami „hravými“, i ty však měly jasné didaktické cíle (např. naučit se spolupracovat).

Projekt celkově poskytl dětem důslednou přípravu pro zapojení do dalšího života a to zejména pro svou dlouhodobost a formu (víkendové kurzy mimo dětské domovy), propracovanost, celkový přístup k dětem jako k „sobě rovným“ a nastavenou důvěrou mezi lektory a účastníky.

Zapojenými klíčovými subjekty – tedy Dětskými domovy - byla oceňována také úvodní i průběžná komunikace příjemce s vedoucími pracovníky dětských domovů (zpětná vazba), díky které byl projekt kvalitně nastaven a veden.

PŘEKÁŽKY

- ❖ Problém s nižší účastí cílové skupiny na posledním kurzu způsobený několika událostmi (výměna vedení v DD Lety, méně dětí v požadovaném věku v DD, nenadálý odchod 4 dětí zpět do rodin apod.)
- ❖ Udržení dopadů projektu bránila slabá návazná péče o cílovou skupinu po opuštění DD

SHRnutí PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Spíše nízký Většina účastníků kurzu je stále ještě v DD a nemají tudíž stálé zaměstnání. Zvyšuje se ale zaměstnatelnost účastníků (viz níže).
Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Spíše vysoký Projekt nebyl přímo zaměřen na zvýšení kvalifikační úrovně, kromě témat ekonomických dovedností a problematiky trhu práce. Jednalo se spíše o dopady na měkké dovednosti.
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiné než kvalifikační	Vysoký Aktivity pro hledání zaměstnání (návlek pohovoru, psaní CV a motivačního dopisu), ale důraz i na měkké dovednosti potřebné pro zapojení na trh práce (komunikace, mezilidské vztahy, důvěra atd.).
Dopad na ekonomickou situaci účastníků	Spíše vysoký V aktuální situaci byl dopad střední (děti nedostávají moc velké finanční prostředky), dopad spíše do budoucna (finanční gramotnost).
Dopad na sociální statut účastníků	Spíše vysoký Větší zapojení do komunity DD, důvěra v lidi, později snazší zapojení do společnosti. Projekt pomáhá řešit tíživé životní situace, ve kterých se děti ocitly. Dále napomáhá omezení sociálně-patologických jevů a jejich prevenci, včetně obnovení „zdravých“ kontaktů a vztahových vzorců.
Dopad na rovné příležitosti	Spíše nízký Řešení problémů v oblasti rovných příležitostí nebylo cílem projektu. Tematika byla součástí náplně kurzů.
Dopady na další klíčové aktéry	Spíše vysoký Navázání úzké spolupráce s klíčovými aktéry.
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny byly vyřešeny (ve vazbě na cíle projektu)
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka.
Užitečnost projektu ze strany dalších klíč. aktérů	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Spíše vysoká Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu, drobným problémem pouze bylo nedostatečné naplnění posledního běhu kurzu.
Naplnění hospodárnosti	Vysoká Veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Vysoká Dosažené výsledky byly udrženy.
Identifikace nejlepší, dobré a neosvědčené praxe	
Dobrá praxe	
Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	